

Az új fecskegyűrűk gyakorlati alkalmazása.

Irta: WARGA KÁLMÁN.

Intézetünk pár év óta a régi típusu kis fecskegyűrűk helyett — melyek 3 mm. szélesség mellett 3 mm. átmérővel bírtak — újabb típusu nagyobb fecskegyűrűket hozott forgalomba 6 mm. szélességben és 5 mm. átmérővel, melyek a gyakorlatban kitünően beváltak és melyeknek az az előnyük is meg van a kis fecskegyűrűkkel szemben, hogy sokkal világosabb, olvashatóbb rajtuk a felirat és nagyobbak rajtuk a számok, melyeket a régi kis gyűrűkön gyengébb szemü ember bizony csak nagyítóüveggel tudott kiböngészni. Valószínűnek tetszett, hogy ez volt főoka annak, hogy a velük jelzett madarokról ugyszólván csak diszlokációs adatokat nyertünk, — miért is SCHENK JAKAB, a magyar gyűrűzési munkálatok vezetője ezt az új modellt hozta forgalomba. Mivel ezeket az új fecskegyűrűket néhány munkatársunk éppen a nagyságuk miatt kifogásolta, szükségesnek tartom azok kezelési és alkalmazási módját néhány sorban megvilágítani. Azt koncedálom azonban, hogy a kis gyűrűk kezelése könnyebb és kényelmesebb volt, mert az ember a körmével vagy a zseb-késsel szétnyitott gyűrűt egyszerűen mutató és hüvelykujjával nyomta össze a madár csüdje körött, s ezzel már kész is volt a jelölés.

Az új fecskegyűrű bevált kezelési módszere a következő. A gyűrűt két hüvelykünk körmével a csüdnek megfelelőleg szétnyitjuk s a gyűrű első peremét (hol a felírás szövege kozdódik) kissé benyomva, átfogólag a csüdre illesztjük, és ekkor, mintha csak cigarettát sodornánk: a gyűrű hátsó peremét (hol a számok végződnek) jobb kezünk mutató és hüvelykujja között az első perem fölé sodorjuk. Ekkor már rajta is van a gyűrű a madár lábán, de a kisebb madaragnál most következik a művelet második része: a vékony csüdön lötyögő gyűrűnek megszorítása, átmérőjének kellő szűkítése a hengeralak megtartása mellett, mit egy kis lapos fogóval olyképen eszközünk, hogy a csüdön forgatott gyűrűt minden negyedforgás után benyomogatjuk addig, míg kellően meg nem szűkült, de csak annyira, hogy a gyűrű a csüdön még könnyedén le-föl járhasson. A sodrásnál ügyeljük arra, hogy a gyűrűnek számmal végződő pereme maradjon felül, mert így az újra elfogott gyűrűs madár identitását a gyűrű levétele nélkül is megállapíthatjuk.

Aki e kezelési módot egyszer megszokta, az soha többé nem kíván kis gyűrűvel jelölni és reméljük, hogy e nagy fecskegyűrűk révén fogjuk

majd megkapni az első téli fecskeadatot is. Az új fecskegyűrű e mellett egy univerzális gyűrű, mellyel nemcsak *fecskét*, de *ökörszemet*, *rigókat*, *cankókat*, sőt *kékvéresét* és *kabasólymot* is jelölhetünk. A gyűrűk persze nem vastagok, nehogy az apró madarak túl nagy terhet vigyenek s ezért ezek a gyűrűk kizárólagosan apró madarak jelölésére valók, míg a nagyobbak részére megfelelő nagyobb gyűrűk szolgálnak.

Ha a fiókának a jobb lábára, az öreg madárnak a bal lábára alkalmazzuk a gyűrűt, a madár elfogása nélkül is megtudunk annyit, hogy melyik jár télen az etetőnkre, illetve jövő tavasszal melyik tér vissza fészkelni.

Die Anwendung der neuen Schwalbenringe.

VON KOLOMAN WARGA.

Seit einigen Jahren verwendet das Institut anstatt der früheren 3 mm. breiten und 3 mm. im Durchmesser habenden kleinen Schwalbenringen neuere Modelle, welche 6 mm. breit sind und 5 mm. Durchmesser haben. Diese Ringe besitzen den Vorteil, dass die Aufschrift derselben grösser und leserlicher ist. Möglicherweise war die allzukleine Schrift der früheren Schwalbenringe die Ursache, dass wir mit diesen fast nur solche Resultate erzielten, welche sich auf die Dislokation der Kleinvögel bezogen und war es gerade dieser Umstand, welcher den Leiter der ungarischen Beringungsarbeiten: J. SCHÉNK dazu bewog, dieses neue Muster einzuführen. Dieselben wurden zwar von einigen Beobachtern wegen ihrer Grösse beanstandet, doch haben wir die Erfahrung gemacht, dass sie sich in der Praxis sehr gut bewährten.

Das Wesentliche an diesen neuen Ringen ist, dass dieselben bedeutend weiter sind, als es der Lauf des zu beringenden Vogels verlangen würde und muss deshalb das eine Ende über das andere gewickelt werden, beiläufig in der Weise, wie man beim Zigarettenmachen verfährt. Auf diese Weise kann die Ringweite beliebig reguliert werden und ist dieses Ringmuster für alle Vögel von Zaunkönig bis Drosselgrösse benützbare, sogar kleinere Falken können damit beringt werden. Die Dicke des Ringes ist jedoch schwachgehalten, damit kleine Vögel kein Gewicht mit sich schleppen müssen und werden daher ausschliesslich Kleinvögel damit beringt, während zur Markierung grösserer Vögel entsprechende andere Ringmuster dienen.